

BÀI TẬP TIẾNG VIỆT TRANG 5 SÁCH BÀI TẬP NGŨ VĂN 6**CHÂN TRỜI SÁNG TẠO****Trả lời câu hỏi Bài tập Tiếng Việt trang 5 SBT Văn 6 Chân trời sáng tạo, tập 1**

Câu hỏi 1: Trình bày khái niệm từ đơn, từ phức, từ láy, từ ghép.

Phương pháp: Ôn lại kiến thức về từ loại

Lời giải chi tiết:

Khái niệm từ đơn, từ phức, từ láy, từ ghép:

- Từ đơn là từ gồm có một tiếng.

Ví dụ: chàng, không, hoa,...

- Từ phức là từ gồm hai tiếng trở lên.

- Từ ghép là những từ phức được tạo ra bằng cách ghép các tiếng có quan hệ với nhau về nghĩa.

Ví dụ: gan dạ, thần đồng,...

- Từ láy là những từ phức có quan hệ láy âm giữa các tiếng.

Ví dụ: hăng hái, hào hứng,...

Câu hỏi 2: Xác định từ đơn, từ ghép, từ láy trong các đoạn văn sau:

a. Một đêm nằm trần trọc mãi không sao ngủ được, Thái tử định sang thư phòng xem sách, khi đi ngang qua vườn thượng uyển, bỗng thấy một cô gái trẻ, đẹp đang dạo chơi ở đó. Nghe tiếng động, cô gái vội vàng chạy về phía hoàng cung rồi biến mất. Nhưng vào một đêm khác, cô gái xuất hiện. (Truyện thuyết về Ngọc Bà Thiên Y A Na)

b. Lang Liêu tỉnh dậy, vô cùng mừng rỡ. Bèn làm theo lời thầy dặn, chọn gạo nếp thật tốt làm bánh vuông để tượng hình Đất, bỏ vào chỗ chung, cho nên gọi là bánh chưng. Rồi già vội làm

bánh tròn, để tượng hình Trời, gọi là bánh giày. Còn lá xanh bọc ngoài và nhân ở trong ruột là tượng hình cha mẹ yêu thương đùm bọc con cái. (Bánh chưng, bánh giày)

Phương pháp: Đọc kỹ văn bản

Nhớ lại đặc trưng của từ loại và xác định

Lời giải chi tiết:

* Trong đoạn a:

- Từ đơn: một, đêm, nằm, ngủ, vườn, bông, thấy, ở, đó, một, trẻ, đẹp,...
- Từ ghép: Thái tử, thư phòng, thượng uyển, cô gái, dạo chơi, hoàng cung, xuất hiện,...
- Từ láy: trần trọc, vội vàng.

* Trong đoạn b:

- Từ đơn: bánh, vuông, tròn, làm, lá, nhân, ruột, chỗ,...
- Từ ghép: mừng rỡ, gạo nếp, yêu thương, đùm bọc, cha mẹ, con cái, bánh chưng, bánh giày...

Câu hỏi 3: Theo em, “bánh vuông” hoặc “bánh tròn” trong đoạn b có phải là từ phức hay không? Vì sao em cho là như vậy?

Phương pháp: Xem lại kiến thức về từ phức

Lời giải chi tiết:

Theo em, “bánh vuông” hoặc “bánh tròn” trong đoạn b không phải là từ phức.

Bởi vì từ “bánh vuông” hoặc “bánh tròn” là tập hợp từ đơn độc lập đứng cạnh nhau nên chúng không phải là từ láy hay từ ghép. Vì vậy ta thấy, từ “bánh vuông” hoặc “bánh tròn” không được xem là từ phức.

Câu hỏi 4: Trong thực tế giao tiếp, việc sử dụng từ đơn và từ phức, từ ghép và từ láy có những khác biệt về mức độ thông dụng. Em hãy đánh dấu x vào các nhận định đúng, sai về mức độ thông dụng của chúng ở các ô tương ứng trong bảng dưới đây:

Câu	Trong giao tiếp người nói, người viết thường	Đúng	Sai
a	<u>ít khi chỉ sử dụng toàn là các từ đơn</u>		
b	<u>ít khi chỉ sử dụng toàn là các từ phức</u>		
c	<u>ít khi sử dụng toàn là từ láy</u>		
d	<u>ít khi sử dụng toàn là từ ghép</u>		
đ	<u>ít khi kết hợp sử dụng từ đơn và từ phức</u>		
e	<u>kết hợp sử dụng cả từ đơn và từ phức</u>		
g	<u>kết hợp sử dụng cả từ đơn và từ ghép</u>		
h	<u>kết hợp sử dụng cả từ đơn với từ ghép và (hoặc) từ láy</u>		

Phương pháp: Xác định đặc trưng của từng loại từ và cách sử dụng của chúng trong đời sống hàng ngày

Lời giải chi tiết:

Câu	<u>Trong giao tiếp người nói, người viết thường</u>	<u>Đúng</u>	<u>Sai</u>
a	<u>ít khi chỉ sử dụng toàn là các từ đơn</u>	X	
b	<u>ít khi chỉ sử dụng toàn là các từ phức</u>	X	
c	<u>ít khi sử dụng toàn là từ láy</u>	X	
d	<u>ít khi sử dụng toàn là từ ghép</u>	X	
đ	<u>ít khi kết hợp sử dụng từ đơn và từ phức</u>		X
e	<u>kết hợp sử dụng cả từ đơn và từ phức</u>	X	
g	<u>kết hợp sử dụng cả từ đơn và từ ghép</u>	X	
h	<u>kết hợp sử dụng cả từ đơn với từ ghép và (hoặc) từ láy</u>	X	

Câu hỏi 5: Trong câu văn “Đến ngày hẹn, các hoàng tử đều đem đủ thứ của ngon vật lạ bày trên mâm cỗ mình làm để dự thi”, cụm từ “của ngon vật lạ” có phải thành ngữ không? Tìm một cụm từ có nghĩa tương tự để thay thế cho cụm từ “của ngon vật lạ” mà không làm cho nghĩa của câu thay đổi.

Phương pháp: Thay thế từ ngữ và đọc lên xem câu văn có bị thay đổi hay không

Lời giải chi tiết:

Cụm từ “của ngon vật lạ” là một thành ngữ.

Cụm từ có nghĩa tương tự để thay thế cho cụm từ “của ngon vật lạ” mà không làm cho nghĩa của câu thay đổi là “Son hào hải vị”, “Món ăn quý hiếm”.

Câu hỏi 6: Tạo từ ghép từ các tiếng gốc dưới đây và nhận xét về sự khác biệt giữa nghĩa của các từ ghép vừa tạo ra so với nghĩa của các tiếng gốc (từ đơn): a. chơi; b. vườn; c. sách; d. mi.

Phương pháp: Tìm các tiếng có nghĩa và ghép với tiếng đề bài cho để được các từ ghép

Lời giải chi tiết:

Tạo từ ghép:

a. Chơi: trò chơi, chơi bời,...

b. vườn: sân vườn, vườn trường, làm vườn,...

c. sách: quyển sách, sách vở,...

d. mi: mi mắt, hàng mi,...

* Nhận xét nghĩa của từ ghép với các từ đơn: các từ ghép có nghĩa rộng hơn.

Câu hỏi 7: Tạo từ láy từ các tiếng gốc dưới đây và nhận xét về sự khác biệt giữa nghĩa của các từ láy vừa tạo ra so với nghĩa của các tiếng gốc (từ đơn): a. trẻ; b. đẹp; c. động; d. ngủ.

Phương pháp: Tìm các tiếng có nghĩa ghép với tiếng bài cho để tạo từ láy

Lời giải chi tiết:

Tạo từ láy:

a. Trẻ: trẻ trung, tre trẻ,...

b. Đẹp: đẹp đẽ,...

c. Động: động đậy,...

d. Ngủ: ngủ nghê, ngủ ngon,...

* Nhận xét nghĩa của từ láy với các từ đơn: từ láy có thể làm tăng, giảm sắc thái nghĩa của từ đơn đó.

Câu hỏi 8: Truyện *Bánh chưng, bánh giày* gợi nhắc cho em nhớ đến thành ngữ nào về hình dáng của “Trời” và “Đất” theo quan niệm dân gian.

Phương pháp: Tham khảo sách báo, internet, liên hệ bản thân

Lời giải chi tiết:

Biển rộng trời cao

Tác đất tác vàng

Loigiaihay.com